

Thema 4

MIJN WERELD: lessen

Motto:
Samen zijn wij de wereld!

4.1. MIJN HUIS EN THUIS

Groep 1. Een huis, mijn huis

Doel

De leerling laat zien in wat voor soort huis hij/zij woont.

Materiaal

Digibord: Plaat *Een-huis-mijn-huis*.

Printen: Voor alle leerlingen op A3 *Mijn-huis-zwart-wit*.

Werkwijze

Laat de eerste pagina zien van de plaat *een-huis-mijn-huis* op het digibord: een vierkant met een puntdak. Wie woont er in zo'n huis? Als de kinderen naar buiten

kijken zien ze dan zo'n huis staan? Zijn er ook nog andere huizen?

Laat de tweede pagina van de plaat *een-huis-mijn-huis* op het digibord zien. Staat het huis van de leerlingen ertussen? Wie gaat er bij thuiskomst eerst met een trap omhoog. Of met een lift? Wie woont er op een boerderij? Op een schip? In een caravan? Is er iemand die in een kasteel woont? Een heel groot huis? Een klein huis?

Deel de geprinte versie (zwart-wit) uit. De kinderen knippen of prikken het huis uit dat het meest lijkt op het huis waarin ze wonen. Dat huis mogen ze kleuren en ze mogen er dingen bij tekenen.

Groep 2. Met wie woon ik?

Doel

De leerling laat zien wie er allemaal in zijn/haar huis wonen (inclusief mogelijke huisdieren).

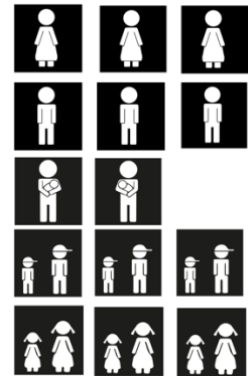
Materiaal

Digibord: document *Met-wie-woon-ik-in-huis*.

Printen: voor aller leerlingen *Met-wie-woon-ik-in-huis*.

Werkwijze

Laat de plaat *Met-wie-woon-ik-in-huis* zien op het digibord. Zeg dat je met verschillende mensen in huis kunt wonen. Een mama, een papa, twee mama's, twee papa's. Maar er kan ook een oma, opa, tante of oom in huis wonen. Deze volwassenen staan op de bovenste twee rijen. Op de rij daaronder een baby-broertje of -zusje. Daaronder kleine en grote broers en kleine en grote zussen. De kinderen knippen of prikken de mensen met wie ze wonen uit en plakken ze rond het huis (op pagina 2 van het document). In oude tijdschriften zoeken ze naar plaatjes van huisdieren die ze hebben. Deze plaatjes plakken ze ook bij het huis. Kinderen die geen huisdier hebben zoeken naar een plaatjes van hun lievelingsdier.

Groep 3. Mijn kamer

Doel

De leerling vertelt iets over haar/zijn eigen (slaap)kamer thuis.

Materiaal

Digibord: plaat *Mijn-slaapkamer*

Printen:

- voor alle leerlingen op A4 *Slaapkamer-plattegronden*.
- 6 keer op A3 het *Hoofdkussen*.

Werkwijze

Hang voor de les de 6 uitgeprinte hoofdkussens naast elkaar op in de klas.

Laat in de kring de plaat van de twee kinderkamers zien. Als je geboren wordt als prinsje of prinsesje heb je kans dat je zo'n slaapkamer krijgt. Maar de meeste kinderen zijn geen prins of prinses. Wat voor slaapkamer hebben de kinderen? Slapen ze er alleen of met een broertje of zusje? Slapen ze samen in een bed of hebben ze elk hun eigen bed?

Op de plattegrond die het meest lijkt op hun slaapkamer laten de kinderen zien hoe hun slaapkamer eruit ziet. Ze mogen tekenen en/of plaatjes gebruiken uit tijdschriften.

De slaapkamers hangen ze op bij de Hoofdkussens die al in de klas hangen. Elke leerling licht haar/zijn slaapkamer kort toe en beantwoordt één vraag van een klasgenoot.

Vragen voor de leerkracht: waar zit de deur, is er een raam, waar zitten/liggen je knuffels?

4.2. MIJN BUURT

Groep 1. De deur uit

Doel

De leerling kan laten zien waar hij/zij komt als hij/zij thuis de voordeur en/of achterdeur uitgaat.

Materiaal

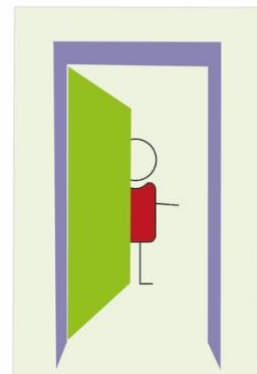
Tafels en stoelen om een 'huis' te maken.

Werkwijze

Maak in de klas met behulp van tafels een 'huis': een afgebakende ruimte. De ruimte heeft twee uitgangen: een voordeur en een achterdeur. De voor- en achterdeur zijn stoelen die 'open' en 'dicht' gedaan kunnen worden.

Vertel dat er een huis is met een voordeur en een achterdeur. Ga zelf het huis in en open de voordeur. *Ik doe de voordeur open en ik kom (op de galerij, in de tuin, op straat, in de hal). Ik zie..... en dan ga ik weer naar binnen. Nu doe ik de achterdeur open en ik stap (op het balkon, in de tuin, in de steeg, ...) Ik zie Nu ga ik weer naar binnen.*

Om de beurt stappen de leerlingen het huis binnen en openen ze eerst de voordeur en daarna (als ze die hebben) ook de achterdeur. Waar komen ze, wat zien ze?

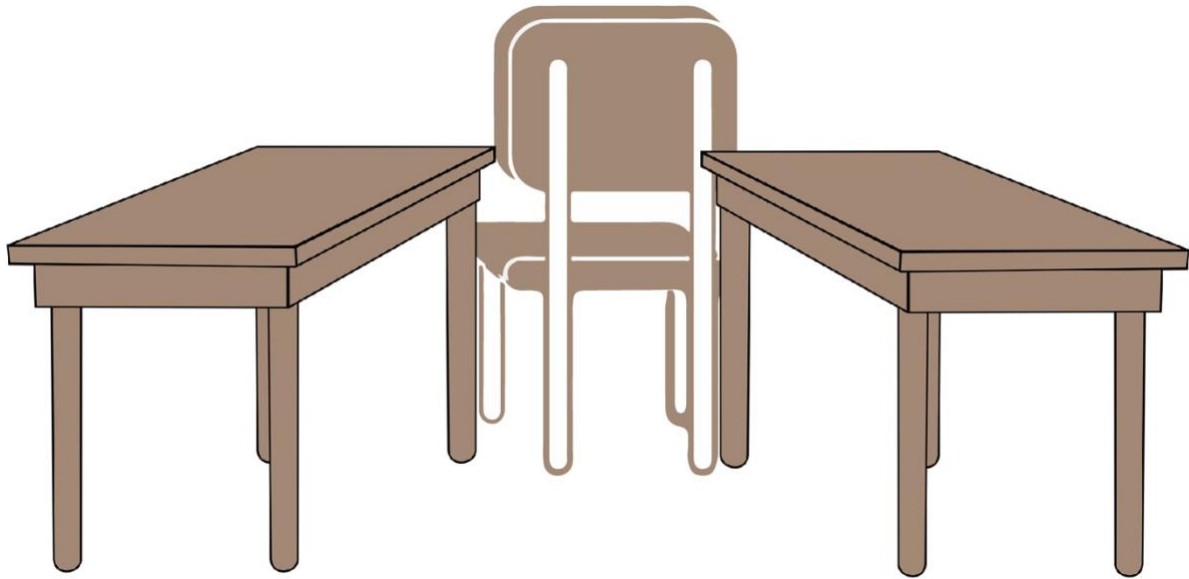
Groep 2. Vlakbij

Doel

De leerling kan iets vertellen over een plek vlakbij huis (supermarkt/speelplek/kerk/moskee, (drukke) weg/park).

Materiaal

Maak een 'huis' van twee tafels in een hoek. Een stoel is de deur van het huis.

Werkwijze

Vertel de kinderen dat jullie net gaan doen alsof er een vriendje bij je komt spelen. Het vriendje wil met jou naar een leuke plek vlakbij huis.

Kies één kind uit, neem een plek vlakbij je eigen huis in gedachten en doe voor.

Samen met de leerling ben je in het huis. De leerling zegt: *ik wil naar buiten*. Jij zegt *oké*, geeft het kind een hand en samen stappen jullie de deur uit. Jij zegt hardop wat je doet: *we steken deze weg over (goed uitkijken!) en dan gaan we die kant op. Nog een klein stukje lopen en dan zijn we er. Kijk dit is* (benoem en beschrijf de plek die je in gedachten genomen had). De leerling mag twee vragen stellen over de plek (*kom je vaak in deze winkel, met wie speel je in het park, ga je met je vader/moeder naar de kerk/moskee?*).

Nu mogen twee leerlingen samen hetzelfde doen. Help dit eerste groepje op gang zodat ze snappen wat de bedoeling is.

Bij een grote groep en als je met z'n tweeën voor de klas staat, kun je ervoor kiezen om daarna in twee tegenover elkaar liggende hoeken een 'huis' te bouwen, zodat er steeds twee groepjes tegelijk bezig kunnen zijn.

Groep 3. Buiten spelen

Doel

De leerling kan vertellen waar hij/zij buiten speelt.

Materiaal

Digibord: zet de plaat *Van-de-dijk-rollen* klaar.

Printen: om voor te lezen *Jip-en-Janneke-brandnetels*.

Werkwijze

Laat op het digibord de plaat zien van Jip en Janneke die van de dijk rollen en lees het verhaal interactief voor. Spelen de leerlingen ook buiten? Trekken ze dan ook oude kleren aan die vies mogen worden? Waar spelen ze buiten? Mogen ze daar alleen naartoe? Zijn de kinderen ook wel eens geprikt door een brandnetel? Of door iets anders (een wesp, een mug, een cactus)? Zorg dat ook de stille kinderen en de kinderen die veel tijd nodig hebben om te reageren iets vertellen.

4.3. IN JOUW SCHOENEN

Groep 1. Een taal om in te wonen

Doel

De leerling weet dat woorden voor hetzelfde ding in verschillende talen anders zijn.

Materiaal

Papier, potloden.

Digibord: zet de plaat *Taal-om-in-te-wonen* klaar.

Digibord: zet een app klaar waarmee je geluid kunt opnemen en afspelen.

Werkwijze

Alle kinderen tekenen een huis. Vertel daarna dat jullie samen gaan uitzoeken welke woorden er voor 'huis' zijn in andere talen.

Laat het huis zien op het digibord. In het Nederlands heet dit ding een huis.

Start de geluidsoptname en zeg: *mijn huis*. Stop de opname.

Laat de klas zeggen: *mijn huis*. Zeg dat je de opname gaat starten en laat de klas dan nog eens *mijn huis* zeggen.

Wie weet een woord voor 'huis' in een andere taal? De kinderen die een woord weten mogen het zeggen.

Neem het woord op.

Bespreek met de klas: Welke taal is het? Spreekt het kind de taal thuis?

Laat de klas het woord nazeggen en neem het op.

Verzamel op deze manier zoveel mogelijk woorden voor huis. Lijken de woorden op elkaar? Huis (Nederlands), hûs (Fries), haus en house (Engels) wel een beetje. Maar ev (Turks), maison (Frans), casa (Spaans), dom (Pools) niet.

Elke keer als een kind een woord zegt, mogen de andere kinderen het nazeggen. Lijken de woorden op elkaar, of zijn ze heel anders? House / huis lijkt wel een beetje op elkaar, maar ev (Turks) en huis helemaal niet. Toch betekenen de verschillende woorden allemaal hetzelfde.

Hang alle tekeningen op in de klas. Plak de geluidsfragmenten na de les achter elkaar en speel ze een dag later nog eens af terwijl je samen naar de tekeningen kijkt. De tekeningen en geluidsfragmenten zijn ook op een ouderavond goed te gebruiken!

Groep 2. Taaltrommel

Doel

De leerling weet welke talen hij/zij zelf spreekt en welke talen andere kinderen in de klas spreken.

Materiaal

Digibord: zet *De Voorleestrom* klaar (klik op de afbeelding om af te spelen via Spotify. Afspelen kan ook via Apple Music of Deezer en de MP3's kun je ook voor de les downloaden).

Vorbereiden: welke talen horen/spreken de kinderen in jouw klas thuis?

Werkwijze

Vertel de kinderen dat er heel veel talen zijn. Dat jij Nederlands spreekt met de kinderen en dat de kinderen Nederlands spreken met jou. Met elkaar of thuis spreken de kinderen misschien ook andere talen: Fries, Turks, Arabisch, Spaans, Pools, Frans, Chinees, Engels, Berbers, Tigrinya of Zweeds. Weten de kinderen nog meer talen?

Luister samen naar het Nederlandse liedje van de *Voorleestrom* en laat de kinderen meetrommelen en misschien ook een beetje meezingen.

Laat dan een liedje van de *Voorleestrom* horen in een taal die een of meer kinderen thuis spreken. De kinderen mogen meetrommelen en (woordjes) meezingen. Vraag na afloop van het liedje aan de kinderen: wie kon het liedje kon verstaan of: wie weet waar het liedje over ging?

Laat zoveel van de 11 *Voorleestrom*-liedjes horen als er kinderen in je klas zitten die een van de 11 talen begrijpen of spreken.

Bij alle liedjes trommelt de hele klas mee. Liedjes zijn van iedereen!

Groep 3. Allemaal meertalig!

Doel

De leerling weet wat meertaligheid is en dat veel mensen meertalig zijn.

Materiaal

Digibord: zet het filmpje *Meertalig opgroeien* klaar (klik op de afbeelding om af te spelen).

Werkwijze

Bekijk de **eerste 50 seconden** van het filmpje.

Zet het filmpje dan stop.

In het filmpje gaat het over Emre. Emre spreekt thuis Turks en op school Nederlands. Emre is meertalig.

Praat met de kinderen over meertaligheid.

Meertalig? Wat is dat?

Als je meertalig bent gebruik je verschillende talen. Dus niet alleen het Nederlands, maar ook bijvoorbeeld Turks, Pools, Fries,.... Laat de kinderen aanvullen welke talen je nog meer kunt gebruiken.

Welke talen (en/of dialecten) *horen* de kinderen (thuis, op school, op straat, op televisie, op YouTube, in apps/games)? Welke talen *spreken* ze (een beetje), *begrijpen* ze (een beetje)?

Als je meer dan één taal begrijpt of spreekt ben je meertalig.

Wie is er *niet* meertalig?

Groep 1. Ik weet de weg

Doel

De leerling kent de weg in school (wc, beweeglokaal, docentenkamer, kamer logopedist).

Materiaal

-

Werkwijze

Vertel in de kring dat jullie samen de school gaan verkennen. Voor elk stukje van de school dat jullie gaan verkennen zijn er steeds twee hoofd-verkenners. Zij lopen voorop en wijzen de weg.

De onderstaande route aanpassen aan de situatie in school!

We gaan naar de gymzaal, leerling 1 en 2 voorop.

We gaan naar de conciërge, leerling 3 en 4 voorop.

We gaan naar de wc, leerling 5 en 6 voorop.

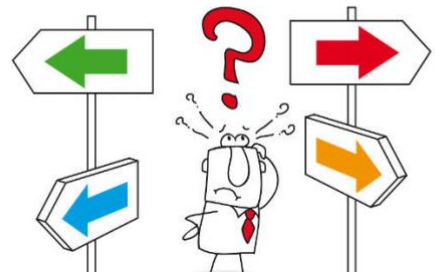
We gaan naar de kamer van de logopedist, leerling 7 en 8 voorop.

We gaan naar de directeur, leerling 9 en 10 voorop.

We gaan naar juf....., leerling 11 en 12 voorop.

We gaan naar de printer, leerling 13 en 14 voorop.

We gaan naar de voorraadkast, leerling 15 en 16 voorop.

Groep 2. Op weg naar school

Doel

De leerling kan vertellen hoe hij/zij naar school komt (met wie, met welk vervoermiddel).

Materiaal

Digibord: zet de plaat *Op-weg-naar-school* klaar.

Werkwijze

Bekijk de foto's van manieren om naar school te gaan in de kring. Haal per foto zoveel mogelijk ervaringen op. Bijvoorbeeld:

Als de kinderen niet met de fiets naar school komen, gaan ze misschien wel eens ergens anders heen op de fiets? Met wie fietsen ze dan mee? Wie heeft er thuis een bakfiets? Hoe is het om in een bakfiets te zitten? Heb je wel eens in een rolstoel gezeten? Enzovoort.

Groep 3. Ik vind mijn weg

Doel

De leerling kan een voorwerp of boodschap naar een leerkracht in een ander lokaal brengen.

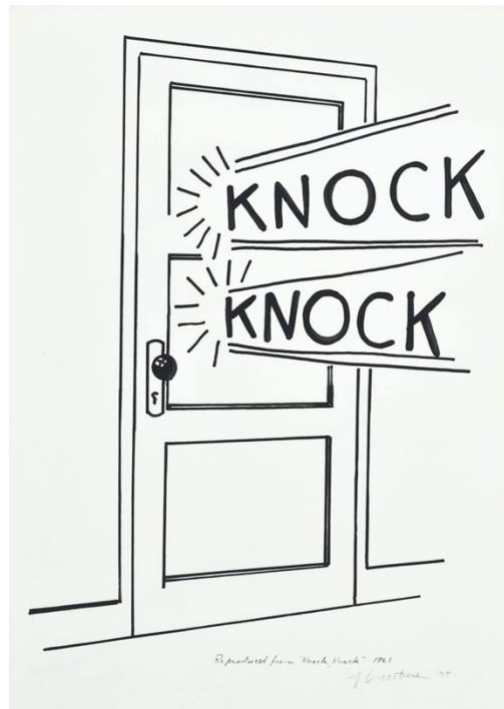
Materiaal

-

Werkwijze

Vraag voor de les aan een leerling uit een hogere klas om vlak voor het tijdstip waarop je met PeTOS begint bij jouw klas op de deur te kloppen om iets te vragen of te zeggen. Als de oudere leerling weer weg is, vertel je de leerlingen dat iedereen een boodschap kan overbrengen en dat iedereen dat op haar of zijn eigen manier doet. Maar, er zijn wel een paar regels. Bijvoorbeeld: eerst klop je op de deur, dan begroet je iemand, dan zeg of vraag je wat je wilt.

Zeg dat jullie gaan oefenen. Alle kinderen bedenken een vraag die ze aan een juf of meester willen stellen. Help zo nodig met het verzinnen van een vraag. Om de beurt gaan de kinderen de klas uit, kloppen ze aan en stellen ze hun vraag. Bespreek per leerling kort na hoe het ging.

4.5. MIJN VRIJE TIJD

Groep 1. Leuke dingen doen

Doel

De leerling kan laten zien of benoemen wat hij/zij leuk vindt om te doen.

Materiaal

Digibord: Zet het bestand *Leuke-dingen-doen* klaar.

Printen: op A3 voor alle leerlingen één of meer platen van *Leuke-dingen-doen*.

Werkwijze

Kies één of meer van de platen met activiteiten en bekijk ze samen met de kinderen. Laat de kinderen om de beurt een activiteit aanwijzen die ze heel leuk vinden. De activiteit die wordt aangewezen mag worden uitgebeeld of er mag iets over worden verteld.

Geef de leerlingen daarna de uitgeprinte plaat of platen en laat ze de activiteiten die ze leuk vinden, uitdrukken of uitknippen en op een vel papier plakken.

Groep 2. Na schooltijd doe ik.....

Doel

De leerling kan benoemen wat hij/zij deze dag na schooltijd gaat doen.

Materiaal

Digibord: Zet de plaat *Activiteiten in vrije tijd* klaar.

Werkwijze

Geef alle kinderen een fiche. Vertel aan de kinderen wat jij gaat doen als je thuiskomt uit school. Vraag dan aan hen wat ze gaan doen. Elk kind dat antwoord heeft gegeven, legt haar of zijn fiche in het midden van de kring. De kinderen die niks kunnen bedenken, mogen iets kiezen van de plaat op het digibord.

Groep 3. Lekker weekend!

Doel

De leerling kan vertellen over twee vrijetijdsactiviteiten die hij/zij in het weekend onderneemt.

Materiaal

Digibord: Zet het filmpje klaar waarin Intissar een vrouw interviewt (klik op de afbeelding voor het filmpje).

Printen: op A3 voor de helft van het aantal leerlingen de plaat *Mijn-vrije-tijd*.

Werkwijze

Kijk met de leerlingen naar het filmpje. Vertel kort wat een interview is en doe het voor door met een denkbeeldige microfoon een kind uit de kring een vraag te stellen.

Verdeel de groep in tweetallen. Elk tweetal krijgt de plaat *Mijn-vrije-tijd* en een voorwerp dat als microfoon kan dienen. De kinderen interviewen elkaar om de beurt over de dingen die ze in het weekend doen. De interviews duren twee minuten. De afbeeldingen op de plaat *Mijn-vrije-tijd* kunnen helpen bij het bedenken wat er in het weekend wordt gedaan.

Je kunt er ook voor kiezen de interviews klassikaal te laten doen. Elk tweetal neemt dan plaats in het midden van de kring. De interviews duren dan niet meer dan één minuut.

4.6. HETZELFDE ANDERS

Groep 1. Hetzelfde of niet?

Doel

De leerling kent uiterlijke overeenkomsten en verschillen tussen zichzelf en anderen.

Materiaal

Digibord: Zet de plaat *Tweeling* klaar.

Werkwijze

Kijk naar de tweeling op het digibord. De meisjes zien er precies het zelfde uit. Wat is er allemaal hetzelfde? Zijn er ook verschillen? Zitten er kinderen in de klas die ook zoveel op elkaar lijken? Trek in het lokaal een streep met krijt. Alle kinderen staan aan één kant van de streep. Vervolgens noem je steeds een uiterlijk kenmerk en vraag je alle kinderen met dat kenmerk naar de andere kant van de streep te lopen. Alle kinderen met een broek aan, alle kinderen met bruin haar, alle kinderen met een bril enzovoort.

Besprek na wat de kinderen hebben zien gebeuren. Alle kinderen in de klas zien er verschillend uit. Maar er zijn ook veel dingen hetzelfde.

Groep 2. Van klein naar groot

Doel

De leerling kan verschillen en overeenkomsten tussen zichzelf en anderen benoemen.

Materiaal

Digibord: zet de plaat *Kinderrij* klaar.

Stok (van een bezem bijvoorbeeld).

Kleine rechthoekige dierenstickers.

Werkwijze

Benoem in de kring dat iedereen anders is, maar dat kinderen ook erg op elkaar lijken. Want wie heeft er bijvoorbeeld twee benen? Twee ogen, één neus?

Zet de kinderen in een rij naast elkaar. Wijs één kind aan dat de kinderen van klein naar groot mag neerzetten. Het kind mag nu de stok naast elk kind zetten, te beginnen bij de kleinste. Het kind dat gemeten wordt mag een dierensticker uitzoeken en moet onthouden welk dier hij/zij koos. De gekozen sticker wordt op de bezem geplakt bij haar/zijn lengte. Zo ga je het rijtje af. Kunnen de kinderen hun sticker nog vinden op de stok?

Sluit af in de kring. Elk kind benoemt één verschil en één overeenkomst tussen zichzelf en een ander kind.

Groep 3. Mijn school, jouw school

Doel

De leerling kent het verschil tussen de eigen speciale school en de reguliere school waar bijvoorbeeld broertjes en zusjes op zitten.

Materiaal

Digibord: Zet het schooltv-filmpje *Iedereen is anders* klaar (klik op de afbeelding).

Werkwijze

Kijk samen naar het filmpje. Geef de kinderen ruim de tijd om zelf te reageren. Stel daarna vragen over wat ze hebben gezien. Herkennen ze dingen in het filmpje? Hebben zij ook wel eens gebaren gezien of gebruikt?

De kinderen in het filmpje gaan naar een speciale school omdat ze niet goed kunnen horen. De kinderen zelf zitten ook op een speciale school. Wat voor school is dat? Is er misschien een leerling uit groep 8 die dat kan komen uitleggen?